

di ren hauen pantailetan. Zurikeriaren beste adibide bat baino ez, adierazpen-askatasunerako sasoi gorriotan.

Oskarretan ere *Big Brother*-en esku sartzea agerian izan genuen. Ekitaldian debekua zabaldu zen: kazetariak ez zuten baimenik izan izendapenetan zinegile eta aktore beltzen eska-siak sortutako iskanbilari buruz aritzeko. Itsurakeriari Stop!

Edizio mugatu batean (1.500 ale baino ez) Negu Gorriak-ek plazaratu berri duen konpaktoa zentsuraren ondorioa da. *Ustel-keria* izeneko lana taldearekiko elkartasuna adierazi dutenen-tzako oparia da. 14 kantu zentsuraren atzaparrari aurre egite-ko. Hasiera: *Oker Dabiltza*; eta amaiera: *Hipokrisiari Stop!* □

UNIBERTSITATEA

LONTXO OIHARTZABAL

IKASKETA-PLANGINTZA BERRIAK

Irakurleak jadanik badakikeenez, aldakuntza eta berrikun-tza handiak proposatzen ziren unibertsitateko ikasketen ere-muan. Aurrekoak baino malguagoak, ikaslearen ikaste-erritmo-ra eta interesetara egokituagoak izan beharko lukete plangin-tza berriek. Oinarrizko eta derrigorrezko ikasgaiekin batera hautazkoak ere eskaini beharko litzaizkioke ikasleari. Ikasketetan aurrera doan neurrian hautazko ikasgaien kopurua eta portzentaia gehitu egingo litzateke gainera.

Aukeratutako ikasketa-eremuko oinarrizko ezagutzak eta jakintza-gaiak aztertzeke eta lantzeke aukerekin batera, eremu horren inguruan ikasle bakoitzak izan ditzakeen interes eta jakinmin bereziei ere garapenbide bat ireki nahi izan zaie horrela jokatzuz. Ikaslearen motibagarritasuna modu egokiagoan eragin daitekeela aukera ezberdin horiek eskainiz pentsatu izan da. Eta izan ere, halaxe beharko luke izan.

Unibertsitateetik pasa den edonork daki nolako itxituraz mugaturik zeuden aurreko aldiko ikasketa-plangintzak. Oinarriko eskolan bezalaxe, urtez urte erabakita eta antolatuta zeuden ikasgai guztiak. Edozein haur-eskoletako ordutegia ziru dien gure unibertsitateko ordutegiak.

Hori guztia solfan jarri denean, ordea, larritasunak eta urduritasunak jo du irakasle bat baino gehiago. Legez ezarrita etorri dira karrera bakoitzeko ikasgaiak. Ez dira horien artean agertu hainbat eta hainbat katedradunek eta irakasle titularrek urte luzez irakatsi dituzten gaiak. Eta hortxe hasi da norgehiagoka: oinarrikoak ez badira, derrigorrezko bezala ager daitezela, behintzat, fakultateko plangintza berrietan, fakultateek badeute eta oinarrikoak ez izanagatik ere hainbat ikasgairi derrigorrezkotasuna ezartzeko ahalmena. Eta horrelaxe ezarri dira derrigorrezkotzat landu beharreko ezagutza-eremuak azalazaleko loturak baino ez dituzten ikasgaiak. Ez da plangintza arazoitu eta koherente bat moldatu; irakasle batzuen interes partikularrak izan dira gorde nahi izan direnak.

Modu bertsuan jokatu da unibertsitateko zenbait sailetan hautazko ikasgaien zerrendak moldatzerakoan ere. Ez zaio ezagutza-eremua jakintza-egiturari begiratu; irakasle bakoitzak lanbidez edo afizio hutsez aurrez prestatuak izan edo zituen gaiak proposatu ditu eta horiek eskaintzen zaizkio ikasleari; jakintza-arloarekin loturarik izan edo ez izan, horrek ez du axolarik irakasle eta unibertsitateko sail askorentzat.

Bada gehiagorik ere, ordea. Hautazko ikasgai-kopuru ikaragarriak eskaini dira zenbait fakultateetako zenbait sailletako plangintzetan, malgutasunaren itxura emateko edo. Sartu dira indarrean plangintza berriak eta aurrera ezin eramana sumatzen hasi dira han eta hemen. Ikasgaiak eskaini bai, eskaini dira, baina zeinek emanik ez dago orain, eskaini eta proposatu zituenak gehiegi eskaini eta proposatu zituelako, edo eskaini eta proposatu zituen irakaslea jada fakultatean ez dagoelako. Plangintzei eta ikasleei begirunerik ez dienak ezin eskatuko du errespatorik beretzat! □

PLANGINTZA BERRIAK ETA EUSKAL ADARREKO IRAKASLEAK

Aipatu plangintza berriak direla eta zaildu egiten zaio bere bete-beharra euskal adarreko hainbat eta hainbat irakasleri. Kontuan hartzen bada 24 kredituko lana burutu behar duela irakasle bakoitzak (kreditu 1= 10 ordu), euskal adarreko taldeak ez direla bikoizten oraindik (salbuespenak beti albuespen), zenbait fakultatetan oinarritzko eta derrigorrezko irakasgaiak bakarrik eskaintzen direla euskaraz eta mota horietako irakasgaiak nagusiki 6 eta 9 kreditutakoak direla, euskaraz irakatsi behar duen irakaslea 3 edo 4 irakasgai ezberdin prestatzera beharturik dago urtean zehar. Eta zenbaitetan elkarrekiko loturarik ez duten irakasgaiak gainera (ez da albuespena!).

Gaur egun ikerkuntzak daraman abiadura kontuan harturik eta edozein ezagutza-eremutan argitaratzen diren lan-kopuruak begibistan izanik, nahiko lan sortzen zaio irakasle bati «bere gaiko» lanen nondik-norakoari jarraitzen. Zer esanik ez hiru edo lau gai ezberdinetako azken emaitzak kontuan hartuz prestatu nahi baldin baditu bere irakas-saioak. Ikerkuntza nondik nora dabilen kontrolatu beharra du gutxieneko kalitatez irakatsi nahi duenak. Euskal adarreko irakasleoi Euskal Herriko Unibertsitateak eskatzen digun eginkizuna ezin da gutxieneko kalitatez bete baldintza horietan. Baina izan, horietxek dira irakasle askoren baldintza errealak.

Gehitu horri guztiari euskaraz idatziriko irakas-materialen eta argitalpenen urritasuna eta edonor kontura daiteke egoeraren larritasunaz. Herri honetako administraritzako arduradunek eta politikariek jabetu beharko lukete lehenik horretaz, baina erregela berdinez ateratzen dituzte beren kontuak horiek oraingoz: 24 kreditu= irakasle bat.

Erdal adarreko zenbait irakaslek, aldiz (eta hau ere ez da albuespena), irakasgai bakar bat prestatu behar du: bi edo hiru talde paralelori sei edo bederatzi kreditutako irakasgai bat irakastea nahikoa du eta. Begibistan izan behar da hirugarren zikloko irakasgai bat (doktoradutzarako ikastaroak izenpean ezagutzen direnak) ere ematen dutela irakasle horiek:

beraiek ikerkuntzaren bidez ondotxo ezagutzen duten gairen bat eta kredituz bikoitzak direnak (5 ordu= kreditu bat).

Eginkizunetan, betebeharreran, ez gabilta baldintza berdinetan; eskubideetan, ordea, parekoak gara: soldatak berdinak, oporraldi berdinak, etab. Zuzena ote da hori guztia? Diskriminazio baikorraren irizpideak ez ote du balio eremu honetarako? Balegoke zer esanik. Badago, behintzat, zertaz pentsaturik.□

KALITATEA ETA IKASLE-KOPURUAK

Ziurtasun osoz langabezira doazen lizentziatuak eta diplomadunak prestatzen ari da gaur egun Euskal Herriko Unibertsitatea (beste asko eta asko bezalaxe). Hala eta guztiz ere uholdeka datoz ikasle berriak unibertsitatera. Eta berdintasunerako ez dakit zein eskubide aipatuz, eska dezaten ikasle guztiak onartu nahian gabilta begi-belarri ezinezko ahaleginetan: gogoz kontrako ikasketak egitera behartzen ari gara ehundaka eta ehundaka ikasle, ikasle beraien kaltetan eta irakaskuntzaren kaltetan, talde batean inolako jakinminik gabeko ikasleak dituzunean talde osoaren martxa oztopatzen baitizute horrelakoek. Eta kontu, bigarren edo hirugarren urterako unibertsitatea utziko dizute ordurarteko ahalegina ezerezean lagaz.

Egia da bizibide duin bat izan ahal izateko prestakuntza egoki baterako eskubidea duela gizaki orok. Eskubide hau, ordea, ezin gauza dezake unibertsitateak orain datozkion ikasle-kopuruekin; ez toki egokirik eta nahikorik, ez baliabide aproposik, ez behar hainbat irakaslerik duelako betebeharreri behar bezala burutzeko. Gizarteak unibertsitateari nagusiki eskatzen diona, aldiz, beste zerbait da: kalitate handiz prestatuturiko goi-mailako teknikariak behar ditu gaurko gizarteak; teknikaren eta aurrerapenaren eskakizun berrietara moldatzeko eta egokitzeko gai izango diren goi-mailako teknikariak eskatzen zaizkio unibertsitateari industriaren, jakintzaren eta ikerkuntzaren eremuetatik.

Goazen eran inolaz ere konpondu ezineko gatazka hauxe, nire ustez. Oso maila ezberdinetako eta berezitetako langile

eta teknikariak behar ditu egungo lan-munduak. Lanbide-hezkuntzak eta unibertsitateko ikaskuntzek ezin prestatuko dituzte era horretako langile eta teknikariak, gaur daudenean jarraituz behintzat. Maila eta ibilbide ugariagoko eta berezituagoetako prestaketa-aukerak ireki beharra dago ezinbestean, teknikari-eskola-mota ezberdinak sortuz horretarako. Bere interesei eta etorkizunari era egokiagoan erantzungo lieketen aukerabideak ikusiko lituzke horrela ikasleak eta ilusio handiagoz ekingo lioke prestakuntzari. Ikaslearentzat onura, gizartearentzat abantaila eta unibertsitatearentzat egokitasun hobea.

Hortxe dago, bestela, paradoxa: administrariak eta administrari-laguntzaileak prestatzen dituzte lanbide-hezkuntzako ikastegiekin; baina administrari edo administrari-laguntzaile batek duen eginkizunetarako ekonomi-zientzietan edo enpresa-ikasketetan lizentziatuak eskatzera jarri dira administrazio-mundua bera eta kutzak eta banketxeak: langabezia dagoen lizentziatu ugari baitago administrari edo administrari-laguntzaile baten soldataren truke lan egiteko. Non lan egingo du te unibertsitaterako aukerabiderik izan ez eta lanbide-hezkuntzarako irtenbidera jo beharrean aurkitu zirenek? □

SOZIOLINGUISTIKA

KIKE AMONARRIZ

UKRAINIA

Gurean ez dira oso ugariak Europa ekialdeko hizkuntz normalizazio-prozesuei buruz iristen zaizkigun berriak; are gutxiago azterketak edo hausnarketak.

Llengua i dret aldizkariaren azken zenbakian, Oleksander Butsenko izeneko idazle ukrainiarraren «Los aspectos lingüísticos de la nueva democracia en Ucrania» artikulua zekarrela ikusi-